

Библиотеке у ванредним ситуацијама

Драгана Сабовљев
Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин“, Зрењанин
dragana.sabovljevic@gmail.com

Пандемија Covid-19 променила је свет. Страх од заражавања, болести, нови односи међу људима који подразумевају заштиту и дистанцу, велики број оболелих, преминулих, а са друге стране негирање пандемије, одбијање вакцинације, протести... закупају пажњу и намећу обрасце понашања са којима се савремено друштво није сусретало више од једног века. Библиотеке, као саставни део заједнице, такође су морале да се прилагоде новим условима живота и пословања. О овом проблему је већ много написано, објављен је велики број чланака, раду библиотека у условима пандемије Covid-19 посвећени су темати појединих часописа и стручни скупови у онлајн формату или са непосредним учешћем, као и велики број упутстава, прописа и уредби који су стизали од надлежних органа. Због тога је првобитна идеја *Теме* била да се посвети пажња свим ванредним ситуацијама које су угрожавале рад библиотека: пожарима, поплавама, земљотресима итд., али се показало да је актуелна пандемија ипак највише утицала на живот и стручна интересовања аутора те је она доминантна у овој рубрици. Тема *Библиотеке у ванредним ситуацијама* је у највећој мери искуствена и бави се правном регулативом и организацијом рада и образовних процеса у условима поплава, земљотреса и пандемије.

Рубрика *Тема* садржи пет радова. Започиње истраживањем Катија Кумара из Индије, "Digital Academic Education during Covid-19 Pandemic – Perception of College and School students in Andhra Pradesh", о искуствима и ефектима онлајн наставе у ванредним околностима и употреби дигиталних библиотечких фондова. Из Хрватске, погођене пандемијом, али у исто време и земљотресом, стиже чланак Алке Стрпник о организацији послова у библиотекама у граду Загребу и Сисачко-мословачкој жупанији у овим условима. Оно што је посебно занимљиво и значајно у овом тексту је пажња посвећена психолошкој подршци запосленима у овим установама приликом не једне, него две ванредне ситуације које су угрозиле не само зграде и пословање, него и животе људи. Текст Предрага Јеремића и Драгане Сабовљев, написан на основу анкете спроведене међу библиотекарица матичних служби јавних библиотека у Србији, приказује рад ових установа у условима потпуног затварања након проглашења пандемије Covid-19, постепеног отварања и садашњих искључиво формалних ограничења, као и комуникацију библиотекара и корисника која се све више одвија у дигиталом свету. Виолета Милошевић, у тексту „Јавне библиотеке и заштита културног наслеђа у време ванредних ситуација“ проучавала је међународно и домаће законодавство на тему заштите људи и имовине у условима разних катастрофа, описала искуство Библиотеке у Ваљевоу из времена поплаве 2014. године и истакла

неопходност израде законских докумената, обезбеђивања средстава за заштиту и едукације људи за правовремено и ефикасно реаговање у ванредним околностима. У раду Небојше Цвејића, који заокружује *Тему* овога броја *Читалишта*, приказано је укључивање запослених у задатке очувања имовине и живота у време поплаве и пружања услуга и помоћи грађанима у условима пандемије. Тиме је доказао да су библиотекари у служби својој локалној заједници када обављају своје професионалне послове, али и када се ангажују на њеној заштити.